

Ministria e Arsimit dhe Shkencës
Ministarstvo Obrazovanja i Nauke
Ministry of Education and Science

Save the Children

Instrument

PËR VËZHGIMIN E ZHVILLIMIT DHE TË TË NXËNIT NË FËMIJËRINË E HERSHME

(mosha 0 - 3 vjeçare)

Bazuar në dokumentin e Standardeve të zhvillimit dhe të mësuarit
në fëmijërinë e hershme 0-6 vjeç

Instrument

PËR VËZHGIMIN E ZHVILLIMIT DHE TË TË NXËNIT NË FËMIJËRINË E HERSHME (mosha 0 - 3 vjeçare)

Bazuar në dokumentin e Standardeve të zhvillimit
dhe të mësuarit në fëmijërinë e hershme 0-6 vjeç

Të dhënat personale për fëmijën

Institucioni

Emri dhe mbiemri

Data e lindjes

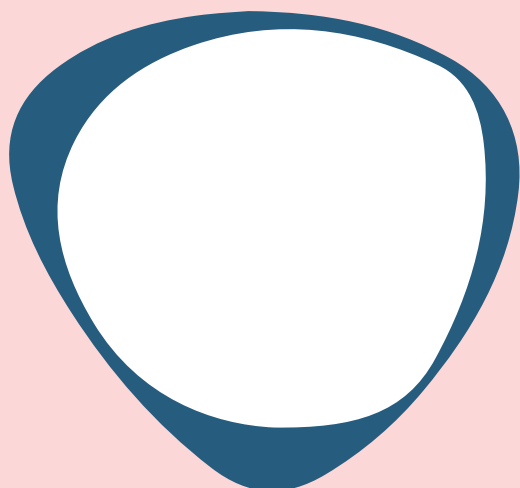

Vendi i lindjes

Grupi edukativ

Shenja identifikuese e fëmijës

Shënime

Instrumenti i vëzhgimit është produkt i hartuar, në mbështetje të "Dokumentit të Standardeve të Zhvillimit dhe të Mësuarit në Fëmijërinë e Hershme 0-6 vjeç" dhe "Protokollit të vëzhgimit të fëmijës në institucionet parashkollore për moshën 3-6 vjeç" i hartuar në vitin 2015 dhe i rishikuar në vitin 2019.

Instrumenti i vëzhgimit për moshën 0-3 vjeç u hartua me kërkesën e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (MASH) për ta plotësuar boshllëkun në vëzhgimin e treguesve për fëmijët e moshës 0-3 vjeç, mbështetur në dokumentin e SZhMFH-së.

Dokumenti do të jetë në një periudhë pilotimi për vitin 2020 – 2021 me fëmijët e grupmoshës 0-3 vjeç, dhe po ashtu është në funksion të rishikimit të dokumentit të Standardeve të Zhvillimit dhe të Mësuarit në Fëmijërinë e Hershme 0-6 vjeç.

Përdorimi: Dokumenti origjinal mbetet në arkivin e Institucionit, kurse prindit/kujdestarit ligjor, si dhe edukatorëve/eve pasues/e duhet t'u ndahet nga një kopje e dokumentit të plotësuar pas vëzhgimit të fëmijës në moshën përkatëse.

Instrumenti i vëzhgimit i adaptuar nga:

Alida Thaçi, mësime dhe autore

Mbështetur nga:

Labëri Luzha, Udhëheqëse e divizionit për edukimin parashkollor , Ministria e Arsimit dhe Shkencës

Genta Gagica , Koordinatore e Programit, Save the Children

Hyrje

Standardet e Zhvillimit dhe të Mësuarit në Fëmijërinë e Hershme janë formulime që i përshkruajnë pritshmëritë për sjelljen e fëmijëve dhe performancën apo arritshmërinë e tyre në fushat e ndryshme të zhvillimit dhe të mësuarit, duke reflektuar në atë se "çfarë duhet të dinë dhe çfarë duhet të jenë në gjendje të bëjnë fëmijët" në një moshë të caktuar. Këto standarde kanë për synim kryesor që ta stimulojnë zhvillimin optimal të fëmijëve pavarësisht gjinisë, karakteristikave individuale, shoqërore, nivelit ekonomik të familjeve të tyre, prirjeve apo nivelit të aftësive. Standardet e Zhvillimit dhe të Mësuarit në Fëmijërinë e Hershme, kanë në qendër fëmijën dhe janë hartuar për fëmijët, prandaj plotësimi dhe matja e tyre duhet të merret parasysh vetëm si mbështetje për zhvillimin e fëmijëve.

Andaj, për ta parë nivelin e zhvillimit të fëmijës është e nevojshme që edukatorët/et në mënyrë të vazhdueshme ta bëjnë vëzhgimin e tyre, duke përdorur metoda të ndryshme, përmes së cilave reflektojnë mbi arritjen e rezultateve të pritura të hartuara në bazë të treguesve të përcaktuar të moshës.

Për ta realizuar këtë proces në mënyrën e duhur, edukatorët/et do ta përdorin Instrumentin e Vëzhgimit, përmes së cilit bëhet matja e arritshmërisë së treguesve në fushat zhvillimore bazuar në Standardet e Zhvillimit dhe të Mësuarit në Fëmijërinë e Hershme për moshën 0 – 6 vjeç. Ky formular zbatohet nga edukatorët/et dy herë gjatë vitit kalendarik duke u mbështetur në vëzhgimin e përditshëm të fëmijëve dhe teknikave të ndryshme të vëzhgimit që edukatorët/et i përdorin gjatë punës së tyre.

Instrumenti është pjesë e punës së përditshme të edukatorëve/eve që punojnë me fëmijët e grupmoshës 0-3 vjeç, dhe ai u shërben për evidentimin e progresit të fëmijës.

Formulari nuk ka për qëllim ta bëjë vlerësimin apo diagnostifikimin e fëmijës, mirëpo e mundëson vëzhgimin sistematik të zhvillimit të gjithanshëm të fëmijës dhe u ndihmon edukatorëve/eve që ta përforcojnë planifikimin e veprimtarisë e cila e ndihmon fëmijën të zhvillohet në të gjitha aspektet zhvillimore.

Ky instrument duhet të ndahet me prindin/kujdestarin ligjor në takimet individuale pas çdo periudhe vëzhguese, me qëllimin e stimulimit të fëmijës në fusha të caktuara zhvillimore edhe nga ana e prindërve.

Udhëzues

PËR PLOTËSIMIN E INSTRUMENTIT TË VËZHIMIT PËR GRUPMOSHËN 0-3-VJEÇARE

Si të plotësohet instrumenti i vëzhgimit për fëmijët e grupmoshës 0 – 3 vjeç?

- **Të dhënat personale të fëmijës** – të shënohen të dhënat e sakta të fëmijës në kohën e vëzhgimit;
- **Grupi edukativ** – të shënohet emri i grupit;
- **Periudha e vëzhgimit** – të zbatohet dy herë në vit;
- **Shenja identifikuese e fëmijës** – të ilustrohet shenja identifikuese për fëmijën që është dhënë nga prindi;
- **Mosha** – shënohet mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit;
- **Treguesit shtesë** - në çdo tabelë me tregues janë vendosur hapësira të zbrazëta për treguesit e fushave zhvillimore që mund të propozohen nga edukatorët/et;
- **Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et** – duhet të bëhet përmbledhje e shkurtër përshkruese e vëzhgimit të regjistruar nga edukatorët/et gjatë dy periudhave të vëzhgimit;
- **Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi / kujdestari ligjor** - duhet të bëhet përmbledhje e shkurtër përshkruese e vëzhgimit të regjistruar nga prindi / kujdestari gjatë dy periudhave të vëzhgimit.

Numrat e shënuar pranë treguesve kanë kuptimin, si më poshtë:

1. Asnjëherë,
2. Rrallë,
3. Shpesh,
4. Rregullisht,
5. NV – Nuk është vlerësuar, mund të rrethohet për situatat që nuk keni arritur të vëzhgoni sa duhet atë dimension për të pasur një gjykim të përafërt.

Masha

0-6

muaj

Periudha e vëzhgimit 1

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të parë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatoret: _____

Periudha e vëzhgimit 2

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të dytë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatoret: _____

Prëtho njëzën nga opcionet që i përgjigjet fëmijës më së miri

1. Asnjëherë	2. Rrallë	3. Shpesh	4. Rregullisht	5. Nuk është vëzhguar (NV)
--------------	-----------	-----------	----------------	----------------------------

Fusha - Shëndeti fizik dhe zhvillimi motorik (i lëvizjes)

Nënfusha 1

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) bazike (muskujt e mëdhenj)

- **Standardi 1:** Fëmijët tregojnë aftësi që t'i kontrollojnë lëvizjet e trupit
- **Standardi 2:** Fëmijët tregojnë aftësi të zhvillimit të ekuilibrit
- **Standardi 3:** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit të lëvizjeve të tyre

Nënfusha 2

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) fine (muskujt e vegjël)

- **Standardi 1:** Fëmijët tregojnë aftësi të përdorimit të duarve dhe gishtave
- **Standardi 2:** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit sy – dorë
- **Standardi 3:** Fëmijët tregojnë aftësi të manipulimit të lodrave apo artikujve të përdorimit ditor

Nënfusha 3

Zhvillimi i aftësive senso-lëvizore

- **Standardi 1** Fëmijët përdorin shqisat e tyre për të rregulluar lëvizjet

Nënfusha 4

Shëndeti fizik dhe kujdesi për veten

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e rutinës ditore gjatë veshjes dhe ushqyerjes
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e higjienës personale
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi në shmangien e aktiviteteve dhe situatave të rrezikshme apo që mund t'i lëndojnë

Treguesit e moshës 0 – 6 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Lëviz kokën nga njëra anë në tjetrën kur është i shtrirë në bark	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbledh këmbët kur është i shtrirë në shpinë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shtrin këmbët kur është i shtrirë në shpinë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon ndaj gudulisjes me lëvizje të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mban kokën drejt kur e mbani në krahë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Rrotullohet vetë nga shpina në bark	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Rrotullohet vetë nga barku në shpinë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lëviz kokën në të gjitha drejtimet duke iu përgjigjur ngacmuesve (tingullit, dritës, prekjes etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Qëndron ulur pa mbështetje për pak sekonda	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kap, mban dhe lëshon një lodër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kap gishtat e prindërve apo kujdestarëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Zgjat duart drejt objektit që i afrohet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përplas lodrat me njëra – tjetrën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndjek me sy objektet që janë në lëvizje lart – poshtë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndjek me sy objektet që janë në lëvizje majtas – djathtas	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon ndaj ushqimit kur është i / e uritur (p.sh. gjrin, shishen me qumësht, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
I pëlqen dhe relaksohet kur bën banjë/dush (kur pastrohet)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Qan dhe shqetësohet kur zhurma rritet përnjëherë ose papritmas	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi i Gjuhës dhe i Komunikimit

Nënfusha 1 Të dëgjuarit dhe të folurit

- **Standardi 1:** Fëmija tregon aftësi për ta tërhequr të rriturin në komunikim përmes kontaktit me sy dhe gjuhës së trupit
- **Standardi 2:** Fëmija tregon aftësi për të dëgjuar dhe për të kuptuar kur të tjerët flasin
- **Standardi 3:** Fëmija tregon aftësi për të folur dhe për të komunikuar
- **Standardi 4:** Fëmija manifeston aftësi kreative gjuhësore (shprehëse, me fjalë)

Nënfusha 2 Baza fillestare e të lexuarit

- **Standardi 1:** Fëmija zhvillon aftësi njohëse me format e shkronjave të alfabetit
- **Standardi 2:** Fëmija e kupton rëndësinë e të lexuarit

Nënfusha 3 Baza fillestare e të shkruarit

- **Standardi 1:** Fëmija shfaq aftësi për të shkruar simbole të ndryshme
- **Standardi 2:** Fëmija shfaq aftësi për ta kuptuar qëllimin e të shkruarit

Treguesit e moshës 0 – 6 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Lëshon tinguj (zëra) për ta tërhequr vëmendjen e të rriturve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kthen kokën në drejtimin e zërit apo tingullit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lëshon tinguj (zëra) gjatë aktivitetit ditor	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Gugat dhe përdor tinguj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fokuson vështrimin në një pikturë apo figurë të varur në mur, fotografi etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi social dhe emocional

Nënfusha 1

Zhvillimi social me të cilin fëmija ndërvepron me moshatarët dhe të rriturit

- **Standardi 1:** Fëmija mund ta bëjë dallimin në mes të personave të njohur dhe të panjohur
- **Standardi 2:** Fëmija mund të ndërveprojë me personat përreth (të rriturit dhe fëmijët tjerë)

Nënfusha 2

Zhvillimi emocional me të cilin fëmija e zhvillon konceptin pozitiv për veten dhe për emocionet e tij/saj

- **Standardi 1.** Fëmija demonstroi se e njeh konceptin për veten
- **Standardi 2.** Fëmija i përjeton, i njeh dhe i shpreh emocionet në mënyrë të drejtë
- **Standardi 3.** Fëmija mund të manifestojë aftësi të vetë-rregullimit të emocioneve

Treguesit e moshës 0 – 6 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Fillon t'i njohë dhe t'i kërkojë personat e afërt (babanë, nënën apo kujdestarin ligjor, etj.) përmes përplasjes së duarve, lëshimit të tingujve, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Pushon së qari kur i afrohet personi i njohur (nëna, babai, kujdestari ligjor)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Këmben shikimet me personat përreth, sidomos me nënën dhe babanë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përpiqet t'ia prekë flokët apo fytyrën fëmijës që i afrohet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Luan me duart e veta	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Gëzohet kur sheh një fytyrë të njohur	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Qetësohet kur i sheh fytyrat e të rriturve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Qetësohet kur i dëgjon zërat e të rriturve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Njohës dhe Njohuritë e Përgjithshme

Nënfusha 1

Të menduarit dhe logjika

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësinë për të hulumtuar dhe zbuluar ambientin përreth

Nënfusha 2

Shkenca (natyra dhe shoqëria)

- **Standardi 1:** Fëmija mbledh informata rreth ambientit përmes observimit dhe manipulimit me të
- **Standardi 2:** Fëmija observon dhe përshkruan botën e gjallë (bimët dhe kafshët)
- **Standardi 3:** Fëmija observon dhe përshkruan karakteristikat e botës jo të gjallë
- **Standardi 4:** Fëmija mëson për njeriun si një qenie sociale

Nënfusha 3

Shprehja e kreativitetit

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësi të dallojë tinguj të ndryshëm
- **Standardi 2:** Fëmija tregon interes për pjesëmarrje aktive në aktivitete muzikore
- **Standardi 3:** Fëmija tregon interes për të marrë pjesë në aktivitete të ndryshme vizuale

Nënfusha 4

Zhvillimi matematikor

- **Standardi 1:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e numrave dhe numërimit
- **Standardi 2:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e hapësirës, figurave themelore gjeometrike dhe matjes së madhësive
- **Standardi 3:** Fëmijët klasifikojnë, grupojnë dhe krahasojnë objekte

Treguesit e moshës 0 – 6 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Përgjigjet ndaj ngacmimit të fortë me shprehje të veçantë në fytyrë (p.sh. shije të këqija etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lëshon lodrën për të parë se çfarë do të ndodhë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vëren dhe shtrin duart në drejtim të objekteve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
I vëzhgon objektet e gjalla dhe bimët për një kohë të shkurtër, nëse janë përpara pamjes së tij/saj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon ndaj rrezeve të diellit dhe ndaj zhurmave që krijohen nga shiu, bubullima, era, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Dallon zërat e anëtarëve të familjes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lëviz drejt lodrave dhe tingujve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kthen kokën kur dëgjon zërin e ndonjë anëtari të familjes (nënës, babait, kujdestarit ligjor etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon me lëvizje dhe shprehje të fytyrës ndaj tingujve muzikorë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fokuson shikimin në një foto, vizatim apo pasqyrë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vëzhgon objekte të formave të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shikon objektet në mjedisin përreth tij/saj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Qasja ndaj të mësuarit

Standardi 1: Fëmija shpreh interes dhe kuriozitet për të mësuar për gjërat e reja

Standardi 2: Fëmija është i/e aftë të marrë iniciativë në veprimtarinë e tij/saj

Standardi 3: Fëmija tregon aftësi të marrë pjesë në disa aktivitete, veprimtari dhe të këmbëngulë në realizimin e tyre edhe kur përballlet me pengesa apo vështirësi

Standardi 4: Në aktivitetet e përditshme fëmija përdor imagjinatën dhe kreativitetin

Standardi 5: Fëmija demonstroi aftësinë për të mësuar në mënyra të ndryshme përmes eksperiencave të tij/saj

Treguesit e moshës 0 – 6 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Lëshon tinguj të ndryshëm dhe përgjigjet (gugatet) kur dikush flet me të	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Buzëqesh kur i afrohet një person i afërt	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lëviz kur i afrohet një person i afërt	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tund disa herë një lodër me zhurmë për ta dëgjuar tingullin	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Drejton duart dhe qan derisa ta marrin në krahë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shtyp butonat e një lodre me muzikë për të dëgjuar tinguj të ndryshëm	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi/kujdestari ligjor
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e dytë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi / kujdestari ligjor
(periudha e dytë e vëzhgimit)

Masha
6-18

muaj

Periudha e vëzhgimit 1

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të parë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Periudha e vëzhgimit 2

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të dytë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Rretho njëri nga opsionet që i përgjigjet fëmijës më së miri

1. Asnjëherë	2. Rrallë	3. Shpesh	4. Rregullisht	5. Nuk është vëzhguar (NV)
--------------	-----------	-----------	----------------	----------------------------

Fusha - Shëndeti fizik dhe zhvillimi motorik (i lëvizjes)

Nënfusha 1

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) bazike (muskujt e mëdhenj)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të kontrollojnë lëvizjet e trupit
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të zhvillimit të ekuilibrit
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit të lëvizjeve të tyre

Nënfusha 2

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) fine (muskujt e vegjël)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të përdorimit të duarve dhe gishtave
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit sy-dorë
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të manipulimit të lodrave apo artikujve të përdorimit ditor

Nënfusha 3

Zhvillimi i aftësive senso-lëvizore

- **Standardi 1** Fëmijët përdorin shqisat e tyre për të rregulluar lëvizjet

Nënfusha 4

Shëndeti fizik dhe kujdesi për veten

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e rutinës ditore gjatë veshjes dhe ushqyerjes
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e higjienës personale
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi në shmangien e aktiviteteve dhe situatave të rrezikshme apo që mund t'i lëndojnë

Treguesit e moshës 6 – 18 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Rrotullon trupin kur është i ulur për t'i gjetur objektet pas vetes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përkulet për ta gjetur lodrën nën tavolinë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Qëndron i/e ulur pa ndihmë kur e vendosni në karrige apo në ulëse të tjera	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ecën nëpër dhomë pa ndihmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ngrihet nga pozita ulur në këmbë dhe anasjelltas	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ecën drejt tavolinës apo këndit të tij/saj të lojës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shkarravit forma të ndryshme në letër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Pi ujë vetë nga gota plastike (edhe duke e derdhur ndonjëherë nga pak)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shtrydh sfungjerin e lagur dhe kënaqet me ujin	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përplas duart e tij/saj me njëra – tjetrën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vendos 3-4 blloqe (ose objekte të përshtatshme) njërin mbi tjetrin dhe pastaj i rrëzon	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kalon një lodër nga njëra dorë në tjetrën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbledh gjëra/sendë të përshtatshme (p.sh. lugë, gota plastike, lodra të vogla) me gishtin e madh dhe me gishtin tregues	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ecën drejt një objekti me ngjyrë apo formë të caktuar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Provon ta vë kapelën në kokë kur del jashtë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor lugën, edhe pse mund ta derdhë pak ushqimin	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon pakënaqësi kur pelena është e lagur apo e papastër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndalon ndaj kërkesës – ndalesës nga i rrituri, në situatë të rrezikshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi i Gjuhës dhe i Komunikimit

Nënfusha 1 Të dëgjuarit dhe të folurit

- **Standardi 1:** Fëmija tregon aftësi të tërheqë të rriturin në komunikim përmes kontaktit të syve dhe gjuhës së trupit
- **Standardi 2:** Fëmija tregon aftësi për të dëgjuar dhe kuptuar kur të tjerët flasin
- **Standardi 3:** Fëmija tregon aftësi për të folur dhe komunikuar
- **Standardi 4:** Fëmija manifeston aftësi kreative gjuhësore (shprehëse, me fjalë)

Nënfusha 2 Baza fillestare e të lexuarit

- **Standardi 1:** Fëmija zhvillon aftësi njohëse me format e shkronjave të alfabetit
- **Standardi 2:** Fëmija e kupton rëndësinë e të lexuarit

Nënfusha 3 Baza fillestare e të shkruarit

- **Standardi 1:** Fëmija shfaq aftësi për të shkruar simbole të ndryshme
- **Standardi 2:** Fëmija shfaq aftësi për ta kuptuar qëllimin e të shkruarit

Treguesit e moshës 6 – 18 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Drejton dorën dhe bën me shenjë për t'i treguar të rriturit se çfarë do	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përplas duart dhe lëshon tinguj, kur të tjerët e thërrasin në emër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund t'i kuptojë shprehjet e thjeshta (p.sh. jo nuk bën, të lumtë, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shqipton rrokjet ba – ba, ma – ma disa herë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të përdorë fjalë të thjeshta (nëna, babai, gjyshja, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shikon kopertinën me ilustrime të librit apo revistës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon me gisht fotografi të ndryshme që i pëlqejnë çdo herë që ne e pyesim	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shfaq dëshirën për ta dëgjuar të rriturin kur i lexon emra të ndryshëm të kafshëve në ilustrime	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon me fjalë disa figura në librin e ilustruar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shkarravit kudo	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Social dhe Emocional

Nënfusha 1

Zhvillimi social me të cilin fëmija ndërvepron me moshatarët dhe të rriturit

- **Standardi 1:** Fëmija mund të bëjë dallimin mes personave të njohur dhe të panjohur
- **Standardi 2:** Fëmija mund të ndërveprojë me personat përreth (të rritur dhe fëmijë të tjerë).

Nënfusha 2

Zhvillimi emocional me të cilin fëmija e zhvillon konceptin pozitiv për veten dhe për emocionet e tij/saj

- **Standardi 1.** Fëmija demonstroi se njeh konceptin për veten
- **Standardi 2.** Fëmija i përjeton, i njeh dhe i shpreh emocionet në mënyrë të drejtë
- **Standardi 3.** Fëmija mund të manifestojë aftësi të vetë-rregullimit të emocioneve

Treguesit e moshës 6 – 18 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Reagon me buzëqeshje, zgjatje të duarve dhe me të ecur kur sheh dhe dëgjon zërin e personit të njohur	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Rri pranë personit të njohur në një mjedis të panjohur (e mban për dore, kërkon ta mbajë në krahë, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
E ofron lodrën e tij/saj për të luajtur me të rriturit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndërvepron me fëmijë duke ua ofruar lodrën e tij/saj, por reagon me të qarë nëse fëmija ia merr lodrën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Njeh (mund t'i tregojë) disa pjesë të trupit të tij/saj kur i kërkohet nga të tjerët (p.sh. koka, goja, hunda, dora, këmba, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon ndaj imazhit të tij/saj në pasqyrë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shpreh disa emocione përmes shprehjeve të fytyrës (gëzimin, neverinë, inatin, zemërimin, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kënaqet kur këndoni dhe luani me të	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shpreh gëzimin për suksesin e tij/saj në ndonjë veprim duke qeshur, duke ngritur duart lart apo duke bërë titur nga kënaqësia	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Njohës dhe Njohuritë e Përgjithshme

Nënfusha 1

Të menduarit dhe logjika

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësinë për të hulumtuar dhe zbuluar ambientin përreth

Nënfusha 2

Shkenca (natyra dhe shoqëria)

- **Standardi 1:** Fëmija mbledh informata rreth ambientit përmes observimit dhe manipulimit me të
- **Standardi 2:** Fëmija observon dhe përshkruan botën e gjallë (bimët dhe kafshët)
- **Standardi 3:** Fëmija observon dhe përshkruan karakteristikat e botës jo të gjallë
- **Standardi 4:** Fëmija mëson për njeriun si një qenie sociale

Nënfusha 3

Shprehja e kreativitetit

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësi të dallojë tinguj të ndryshëm
- **Standardi 2:** Fëmija tregon interes për pjesëmarrje aktive në aktivitete muzikore
- **Standardi 3:** Fëmija tregon interes për të marrë pjesë në aktivitete të ndryshme vizuale

Nënfusha 4

Zhvillimi matematikor

- **Standardi 1:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e numrave dhe numërimit
- **Standardi 2:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e hapësirës, figurave themelore gjeometrike dhe matjes së madhësive
- **Standardi 3:** Fëmijët klasifikojnë, grupojnë dhe krahasojnë objekte

Treguesit e moshës 6 - 18 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
I përsërit veprimet shumë shpesh derisa ta kuptojë se veprimi shkakton efekte (shtyp butonin e TV ose të radios)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shikon brenda objekteve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hap dhe mbyll sirtarin	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Prek, nuhat, afron te veshi objekte të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përfshin objekte dhe njerëz në lojërat e veta	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon t'i imitojë kafshët	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Bashkëvepron me materialet e botës përreth (ujin, dheun, baltën etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imiton tinguj dhe zhurma që vijnë nga fenomene të ndryshme (zhurmën e ujit të lumit apo burimit, shiut, erës, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Bashkëvepron me personat e familjes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imiton tinguj të kafshëve ose gjërave që bëjnë zhurmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Bën "muzikë" me lodra të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Eksperimenton me materiale të ndryshme për vizatim	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të tregojë me gishtërinj sa vjeç është	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vëzhgon figurat themelore (treëndëshin, katrorin, rrethin)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tenton të futet në një kuti apo 'tunel', të bëjë vrima me gishtërinj në rërë, ta mbushë dhe ta zbrazë "kovën" me lodra etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor fjalët "e madhe" dhe "e vogël"	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Radhit (me ndihmë) gjësendet duke filluar nga e madhja	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Grupon (me ndihmë) gjësendet sipas madhësisë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

TREGUES SHITESË

	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Qasja Ndaj të Mësuarit

Standardi 1: Fëmija shpreh interes dhe kuriozitet për të mësuar për gjërat e reja

Standardi 2: Fëmija është i/e aftë të marrë iniciativë në veprimtarinë e tij/saj

Standardi 3: Fëmija tregon aftësi të marrë pjesë në disa aktivitete, veprimtari dhe të këmbëngulë në realizimin e tyre edhe kur përballet me pengesa apo vështirësi

Standardi 4: Në aktivitetet e përditshme fëmija përdor imagjinatën dhe kreativitetin

Standardi 5: Fëmija demonstroi aftësinë për të mësuar në mënyra të ndryshme përmes eksperiencave të tij/saj

Treguesit e moshës 6 – 18 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Tregon interes për objektet e reja që janë afër tij/saj, por edhe në ambientin e tij/saj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Zgjedh vetë lodrën që e do në mesin e lodrave të ofruara, materialeve apo librave të veçantë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon të kërkojë lodrën/at që nuk i sheh në mesin e lodrave të tjera	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor lodrat në mënyra të ndryshme duke i kombinuar ato në mënyrë kreative (krijuese)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
E luan lojën e djeshme, por duke e ndryshuar atë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi/kujdestari ligjor
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e dytë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi/kujdestari ligjor
(periudha e dytë e vëzhgimit)

Masha
18-24
muaj

Periudha e vëzhgimit 1

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të parë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Periudha e vëzhgimit 2

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të dytë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Rretho njërën nga opsionet që i përgjigjet fëmijës më së miri

1. Asnjëherë	2. Rrallë	3. Shpesh	4. Rregullisht	5. Nuk është vëzhguar (NV)
--------------	-----------	-----------	----------------	----------------------------

Fusha - Shëndeti fizik dhe zhvillimi lëvizor

Nënfusha 1

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) bazike (muskujt e mëdhenj)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të kontrollojnë lëvizjet e trupit
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të zhvillimit të ekuilibrit (baraspesha)
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të manipulimit të lëvizjeve të tyre

Nënfusha 2

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) fine (muskujt e vegjël)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të përdorimit të duarve dhe gishtave
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit sy-dorë
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të manipulimit të lodrave apo artikujve të përdorimit ditor

Nënfusha 3

Zhvillimi i aftësive senso-lëvizore

- **Standardi 1** Fëmijët përdorin shqisat e tyre për të rregulluar lëvizjet

Nënfusha 4

Shëndeti fizik dhe kujdesi për veten

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e rutinës ditore gjatë veshjes dhe ushqyerjes
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e higjienës personale
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi në shmangien e aktiviteteve dhe situatave të rrezikshme apo që mund t'i lëndojnë

Treguesit e moshës 18 – 24 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Ecën drejt objektit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ecën drejt personit që e thërret	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hipën shkallët duke u mbajtur tek mbajtëset anësore të shkallëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Zbret shkallët duke u mbajtur tek mbajtëset anësore të shkallëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ecën disa hapa prapa	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ngritet në majë të gishtërinjve kur dëshiron të mbërrijë një lodër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hipën shkallët duke qëndruar me të dyja këmbët në një shkallë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Zbret shkallët duke qëndruar me të dyja këmbët në një shkallë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndan dhe bashkon lodra të thjeshta (me pjesë të mëdha)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shfleton faqet e librit, revistës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbush gotën me ujë, kovën me rërë, objektet nga një shportë në shportën tjetër, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Derdh gotën me ujë, kovën me rërë, objektet nga një shportë në shportën tjetër, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shfleton faqet e librit, revistës me një dorë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndihmon në mbledhjen e lodrave dhe futjen e tyre në shportë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vendos gjësende në vendin e caktuar (frutat, pjatat, bukën, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Pastron lodrat e papastra	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon me mimikë dhe lëvizje gjatë rutinës ditore, në shenjë pëlqimi apo mospëlqimi	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vishet me pak ndihmë nga të rriturit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbulon gojën kur kollitet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lan duart me ndihmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Njeh rrezikun e nxehtësisë (nuk i prek sendet e nxehta)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi i Gjuhës dhe i Komunikimit

Nënfusha 1 Të dëgjuarit dhe të folurit

- **Standardi 1:** Fëmija tregon aftësi të tërheqë të rriturin në komunikim përmes kontaktit të syve dhe gjuhës së trupit
- **Standardi 2:** Fëmija tregon aftësi për të dëgjuar dhe kuptuar kur të tjerët flasin
- **Standardi 3:** Fëmija tregon aftësi për të folur dhe komunikuar
- **Standardi 4:** Fëmija manifeston aftësi kreative gjuhësore (shprehëse, me fjalë)

Nënfusha 2 Baza fillestare e të lexuarit

- **Standardi 1:** Fëmija zhvillon aftësi njohëse me format e shkronjave të alfabetit
- **Standardi 2:** Fëmija e kupton rëndësinë e të lexuarit

Nënfusha 3 Baza fillestare e të shkruarit

- **Standardi 1:** Fëmija shfaq aftësi për të shkruar simbole të ndryshme
- **Standardi 2:** Fëmija shfaq aftësi për ta kuptuar qëllimin e të shkruarit

Treguesit e moshës 18 – 24 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Përdor gjestet për të treguar diçka (p.sh. macja ra bam)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Lidh sendet e caktuara me fjalë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor fjali të thjeshta (të cilat jo gjithmonë i shqipton drejt)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shikon figurat, vizatimet në libra dhe materiale të tjera të shtypura	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Dëgjon me dëshirë leximin e ndonjë tregimi të shkurtër nga i rrituri	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shkarravit në fletë dhe ua tregon të tjerëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shkarravit me ngjyra dhe lapsa të ndryshëm	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Social dhe Emocional

Nënfusha

Zhvillimi social me të cilin fëmija ndërvepron me moshatarët dhe të rriturit

- **Standardi 1:** Fëmija mund të bëjë dallimin mes personave të njohur dhe të panjohur
- **Standardi 2:** Fëmija mund të ndërveprojë me personat përreth (të rritur dhe fëmijë të tjerë).

Nënfusha

Zhvillimi emocional me të cilin fëmija e zhvillon konceptin pozitiv për veten dhe për emocionet e tij/saj

- **Standardi 1.** Fëmija demonstroi se njeh konceptin për veten
- **Standardi 2.** Fëmija përjeton, njeh dhe shpreh në mënyrë të drejtë emocionet
- **Standardi 3.** Fëmija mund të manifestojë aftësi të vetregullimit të emocioneve

Treguesit e moshës 18 – 24 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Vëzhgon dhe imiton veprimet e personave të afërm (shtiret sikur lexon apo shkruan si person i rritur, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Është i/e afërt me pjesëtarët e familjes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon interesim që të marrë pjesë në veprimtari të përbashkëta me të rriturit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Preferon të qëndrojë me bashkëmoshatarë dhe të luajë me shokë/shoqe për një kohë të caktuar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon emrin e vet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon sa vjeç/e është	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përgjigjet kur e thërrasin me emrin e tij/saj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Gëzohet kur vijnë në vizitë njerëz të afërm (gjyshja, axha, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndërpret lojën dhe aktivitetet e tjera kur një fëmijë tjetër fillon të qajë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shpreh kënaqësinë e tij/saj haptazi kur tregohet dashuri dhe vëmendje ndaj tij/saj (buzëqesh, është aktiv, gazmor)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Nuk hidhërohet më pasi që t'i kthehet lodra nga fëmija tjetër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Njohës dhe Njohuritë e Përgjithshme

Nënfusha 1

Të menduarit dhe logjika

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësinë për të hulumtuar dhe zbuluar ambientin përreth

Nënfusha 2

Shkenca (natyra dhe shoqëria)

- **Standardi 1:** Fëmija mbledh informata rreth ambientit përmes observimit dhe manipulimit me të
- **Standardi 2:** Fëmija observon dhe përshkruan botën e gjallë (bimët dhe kafshët)
- **Standardi 3:** Fëmija observon dhe përshkruan karakteristikat e botës jo të gjallë
- **Standardi 4:** Fëmija mëson për njeriun si një qenie sociale

Nënfusha 3

Shprehja e kreativitetit

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësi të dallojë tinguj të ndryshëm
- **Standardi 2:** Fëmija tregon interes për pjesëmarrje aktive në aktivitete muzikore
- **Standardi 3:** Fëmija tregon interes për të marrë pjesë në aktivitete të ndryshme vizuale

Nënfusha 4

Zhvillimi matematikor

- **Standardi 1:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e numrave dhe numërimit
- **Standardi 2:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e hapësirës, figurave themelore gjeometrike dhe matjes së madhësive
- **Standardi 3:** Fëmijët klasifikojnë, grupojnë dhe krahasojnë objekte

Treguesit e moshës 18 – 24 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Vendos dy objekte, lodra bashkë njëren me tjetrën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imiton veprimet e të tjerëve (p.sh. ushqen kukullën me lugë, i jep ujë me gotë, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vëzhgon dhe manipulon me objekte të ndryshme në përpjekje për t'i gjetur të përbashkëtat dhe ndryshimet midis tyre	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor shqisat (të parit, të dëgjuarit, të prekurit etj.) për ta hulumtuar botën përreth vetes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të emërojë ndonjë kafshë apo bimë nëse i kërkohet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Befasohet kur vë re që disa materiale ndryshojnë gjatë përdorimit (uji përzihet me rërë, krijohet balta etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kënaqet duke luajtur me ujë, baltë, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Njeh me emra disa anëtarë të familjes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Është në gjendje të tregojë disa pjesë të trupit nëse i kërkohet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imiton sjelljen e personave familjarë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Reagon në muzikë duke bërë lëvizje të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor objekte për të krijuar tinguj të ndryshëm	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vizaton vija të ndryshme me lehtësi	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përmend numra gjatë lojës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vendos figurat e thjeshta në vendin përkatës (sajuese apo lodra me forma) me ndihmën e të rriturit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor në mënyrë spontane fjalët përpara, prapa, mbi, nën, afër, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Grupon objekte sipas madhësisë me ndihmën e të rriturit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbulon objektin e vogël me objektin më të madh	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon, emëron dhe respekton disa rregulla të mirësjelljes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Grupon sendet sipas madhësisë në mënyrë të pavarur	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Qasja Ndaj të Mësuarit

Standardi 1: Fëmija shpreh interes dhe kuriozitet për të mësuar për gjërat e reja

Standardi 2: Fëmija është i/e aftë të marrë iniciativë në veprimtarinë e tij/saj

Standardi 3: Fëmija tregon aftësi të marrë pjesë në disa aktivitete, veprimtari dhe të këmbëngulë në realizimin e tyre edhe kur përballet me pengesa apo vështirësi

Standardi 4: Në aktivitetet e përditshme fëmija përdor imagjinatën dhe kreativitetin

Standardi 5: Fëmija demonstroi aftësinë për të mësuar në mënyra të ndryshme përmes eksperiencave të tij/saj

Treguesit e moshës 18 – 24 muaj	Periudha 1					Periudha 2				
Fillon të pyesë rreth personave të tjerë që e rrethojnë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon interes për aktivitete të reja dhe të ndryshme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon lojën apo aktivitetin e ri në mënyrë të pavarur	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Luan lojën e tij/saj të preferuar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përpiqet vetë ta zgjidhë një situatë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor objekte të përdorimit të përditshëm në mënyrë kreative për të luajtur (p.sh. lugën, gotën, rrobat, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon ta dallojë që një veprim i caktuar shkakton një rezultat (p.sh. kur vendoset pjata në tavolinë është koha për të ngrënë, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi/kujdestari ligjor
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët
(periudha e parë e vëzhgimit)

Masha

2-3

vjeç

Periudha e vëzhgimit 1

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të parë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Periudha e vëzhgimit 2

Mosha e saktë e fëmijës në kohën e vëzhgimit të dytë: _____

Pesha: _____ Gjatësia: _____

Edukatorët: _____

Prëtho njëzën nga opcionet që i përgjigjet fëmijës më së miri

1. Asnjëherë	2. Rrallë	3. Shpesh	4. Rregullisht	5. Nuk është vëzhguar (NV)
--------------	-----------	-----------	----------------	----------------------------

Fusha - Shëndeti fizik dhe zhvillimi lëvizor

Nënfusha 1

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) bazike (muskujt e mëdhenj)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të kontrollojnë lëvizjet e trupit
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të zhvillimit të ekuilibrit (baraspesha)
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit të lëvizjeve të tyre

Nënfusha 2

Zhvillimi i aftësive motorike (të lëvizjes) fine (muskujt e vegjël)

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë aftësi të përdorimit të duarve dhe gishtave
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë aftësi të koordinimit sy-dorë
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi të manipulimit të lodrave apo artikujve të përdorimit ditor

Nënfusha 3

Zhvillimi i aftësive senso-lëvizore

- **Standardi 1** Fëmijët përdorin shqisat e tyre për të rregulluar lëvizjet

Nënfusha 4

Shëndeti fizik dhe kujdesi për veten

- **Standardi 1** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e rutinës ditore gjatë veshjes dhe ushqyerjes
- **Standardi 2** Fëmijët tregojnë shkathtësi në plotësimin e higjienës personale
- **Standardi 3** Fëmijët tregojnë aftësi në shmangien e aktiviteteve dhe situatave të rrezikshme apo që mund t'i lëndojnë

Treguesit e moshës 2 – 3 vjeç	Periudha 1					Periudha 2				
Kërcen me të dyja këmbët	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vrapon duke ndërruar drejtimin dhe shpejtësinë e lëvizjes	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndjek një vijë të vizatuar në dyshe	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ulet me lehtësi nga karrigia (ulësja)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ngrihet me lehtësi nga karrigia (ulësja)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Gjuan topin me të dyja duart	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hipën në krevat pa ndihmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Zbret nga krevati pa ndihmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hap sirtarët e dollapit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbyll sirtarët e dollapit	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Hap kapakun e shishes, kutisë, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mbyll kapakun e shishes, kutisë etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndërton një kala me 8 – 10 blloqe	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Heq dhe vendos disa herë një pjesë të enigmës (formueses) deri sa ta gjejë vendin e saktë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mban kutinë me një dorë e me tjetrën e mbush me sende më të vogla	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ngjit me njëra – tjetrën pjesë të letrës me ngjyrë për të bërë një varg zbukurues	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përshtat lëvizjet me ritmin e muzikës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ndihmon në përgatitjen e tavolinës për ushqim	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor lugën dhe pirunin kur ushqehet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor brushën e dhëmbëve (të përshtatshme për moshën)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor tualetin (banjën), plotëson nevojat e tij/saj me pak ndihmë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kap të rriturin për dore kur do t'i shmangë situatat e rrezikshme (shkallët, rrugën, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi i Gjuhës dhe i Komunikimit

Nënfusha 1 Të dëgjuarit dhe të folurit

- **Standardi 1:** Fëmija tregon aftësi të tërheqë të rriturin në komunikim përmes kontaktit të syve dhe gjuhës së trupit
- **Standardi 2:** Fëmija tregon aftësi për të dëgjuar dhe kuptuar kur të tjerët flasin
- **Standardi 3:** Fëmija tregon aftësi për të folur dhe komunikuar
- **Standardi 4:** Fëmija manifeston aftësi kreative gjuhësore (shprehëse, me fjalë)

Nënfusha 2 Baza fillestare e të lexuarit

- **Standardi 1:** Fëmija zhvillon aftësi njohëse me format e shkronjave të alfabetit
- **Standardi 2:** Fëmija e kupton rëndësinë e të lexuarit

Nënfusha 3 Baza fillestare e të shkruarit

- **Standardi 1:** Fëmija shfaq aftësi për të shkruar simbole të ndryshme
- **Standardi 2:** Fëmija shfaq aftësi për ta kuptuar qëllimin e të shkruarit

Treguesit e moshës 2 – 3 vjeç	Periudha 1					Periudha 2				
Luan role gjatë lojës (p.sh. ai/ajo bëhet si aeroplani, treni, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
I përgjigjet kërkesës për të bërë ndonjë veprim (p.sh. vendose librin në dollap)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Dëgjon kur i tregohet një përrallë e shkurtër apo histori	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të përdorë fjali mohuese (p.sh. jo gjumi)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon ta përdorë shumësin, por jo në mënyrë të drejtë (p.sh. nuk thotë qentë por qenat)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon të flasë me vetveten, sikur të jetë duke folur me një fëmijë tjetër	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Pyet për kuptimin e fjalëve të caktuara ose si quhet ndonjë send	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon në libër se ku është teksti e ku është fotografia	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shfaq interesim që ta dëgjojë shumë herë leximin e të njëjtit tregim nga i rrituri	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vizaton viza të shtrembëruara dhe rrethore	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të shkarravisë me laps në fletë duke u paraqitur se është duke shkruar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Ka dëshirë që ta ketë ndonjë fletore ose fletë që mund të konsiderohen si të tij/saj	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Social dhe Emocional

Nënfusha

Zhvillimi social me të cilin fëmija ndërvepron me moshatarët dhe të rriturit

- **Standardi 1:** Fëmija mund të bëjë dallimin mes personave të njohur dhe të panjohur
- **Standardi 2:** Fëmija mund të ndërveprojë me personat përreth (të rritur dhe fëmijë të tjerë).

Nënfusha

Zhvillimi emocional me të cilin fëmija e zhvillon konceptin pozitiv për veten dhe për emocionet e tij/saj

- **Standardi 1.** Fëmija demonstroi se njeh konceptin për veten
- **Standardi 2.** Fëmija përjeton, njeh dhe shpreh në mënyrë të drejtë emocionet
- **Standardi 3.** Fëmija mund të manifestojë aftësi të vetregullimit të emocioneve

Treguesit e moshës 2 – 3 vjeç	Periudha 1					Periudha 2				
Fillon ndërveprimin me personin e njohur përmes lojës dhe aktiviteteve ditore	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Rri me anëtarë të familjes dhe preferon të luajë me ta (p.sh. thërret: nënë të lutem eja luaj me mua, gjysh, hallë eja, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kërkon përfshirjen e të rriturve në lojën e vet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Rri me fëmijë, por preferon të luajë vetëm	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përdor më shpesh fjalët “është imja” për lodra, për veshje	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imponon zgjedhjen e tij/saj duke përdorur “dua që”, “unë mund/duhet” etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Njeh gjërat dhe lodrat personale	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përjeton emocione të ndryshme dhe di t'i shprehë ato me anë të lëvizjeve të fytyrës (p.sh. buzëqesh kur është i/e lumtur, qan kur është i/e mërzitur ose zemëruar, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Nuk dëshiron të ndajë lojën dhe aktivitetet me bashkëmoshatarë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon ndjeshmëri ndaj moshatarëve të vet (p.sh. kur një fëmijë qan, mundohet ta ndihmojë, ose ta bëjë të buzëqeshë)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon dashuri për fëmijët të cilët janë më të vegjël (u buzëqesh, i ledhaton etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tejkalon zemërimet e çastit në situata të ndryshme kur i tërhiqet vëmendja	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Zhvillimi Njohës dhe Njohuritë e Përgjithshme

Nënfusha 1

Të menduarit dhe logjika

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësinë për të hulumtuar dhe zbuluar ambientin përreth

Nënfusha 2

Shkenca (natyra dhe shoqëria)

- **Standardi 1:** Fëmija mbledh informata rreth ambientit përmes observimit dhe manipulimit me të
- **Standardi 2:** Fëmija observon dhe përshkruan botën e gjallë (bimët dhe kafshët)
- **Standardi 3:** Fëmija observon dhe përshkruan karakteristikat e botës jo të gjallë
- **Standardi 4:** Fëmija mëson për njeriun si një qenie sociale

Nënfusha 3

Shprehja e kreativitetit

- **Standardi 1:** Fëmija demonstroi aftësi të dallojë tinguj të ndryshëm
- **Standardi 2:** Fëmija tregon interes për pjesëmarrje aktive në aktivitete muzikore
- **Standardi 3:** Fëmija tregon interes për të marrë pjesë në aktivitete të ndryshme vizuale

Nënfusha 4

Zhvillimi matematikor

- **Standardi 1:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e numrave dhe numërimit
- **Standardi 2:** Fëmijët zhvillojnë të kuptuarit e hapësirës, figurave themelore gjeometrike dhe matjes së madhësive
- **Standardi 3:** Fëmijët klasifikojnë, grupojnë dhe krahasojnë objekte

Treguesit e moshës 2 – 3 vjeç	Periudha 1					Periudha 2				
Përdor lodrat sipas funksionit (p.sh. përdor kamionin si transportues të dheut, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tenton të hapë, mbyllë ose edhe t'i thyejë lodrat me të vetmin qëllim që t'i njohë më mirë ato	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Emërton vetitë e disa objekteve dhe disa fenomeneve (shtëpia e madhe, shtëpia prej druri, shiu, ftohtë, bora, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Shpreh interesim për të hulumtuar dhe për të marrë pjesë në veprime të ndryshme (kur nëna është duke larë enët, kur babai pastron tavolinën, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vëzhgon se si disa objekte janë të lidhura me fenomene të natyrës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Përshkruan karakteristikat e thjeshta të kafshëve dhe bimëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund të përshkruajë shkurt se si jeton dhe si rritet bota e gjallë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon të dallojë që materialet e ndryshme në natyrë përbëhen prej drurit, gurit, rërës, ujit, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Mund ta dallojë ditën nga nata	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon ta përshkruajë ngjashmërinë në mes të të rriturve dhe fëmijëve	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Tregon pjesë të trupit të njeriut	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Është në gjendje ta dallojë rrezikun dhe lëndimin	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Dallon kur dikush tjetër është duke kënduar apo recituar	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Këndon në mënyrën e vet	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Vizatohet vijat ndërlidhëse (p.sh. një rrethojë, etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Numëron përmendësh deri në 5	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon t'i identifikojë objektet sipas formës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon t'i kuptojë fjalët si mbi, nën, afër, pas, etj.	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon t'i identifikojë objektet sipas madhësisë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Klasifikon gjësende dhe objekte sipas ngjyrës	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Grupon objektet sipas ngjyrës (i kuq, e verdhë, i kaltër, e gjelbër) dhe i vendos në kutinë e ngjyrosur në mënyrën përkatëse	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Fusha - Qasja Ndaj të Mësuarit

Standardi 1: Fëmija shpreh interes dhe kuriozitet për të mësuar për gjërat e reja

Standardi 2: Fëmija është i/e aftë të marrë iniciativë në veprimtarinë e tij/saj

Standardi 3: Fëmija tregon aftësi të marrë pjesë në disa aktivitete, veprimtari dhe të këmbëngulë në realizimin e tyre edhe kur përballet me pengesa apo vështirësi

Standardi 4: Në aktivitetet e përditshme fëmija përdor imagjinatën dhe kreativitetin

Standardi 5: Fëmija demonstroi aftësinë për të mësuar në mënyra të ndryshme përmes eksperiencave të tij/saj

Treguesit e moshës 2 – 3 vjeç	Periudha 1					Periudha 2				
Tregon kuriozitet për t'i mësuar gjërat e reja përmes pyetjeve (Pse? Kush? Si? Kur? Nga? Etj.)	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Fillon ta përzgjedhë aktivitetin në të cilin dëshiron të marrë pjesë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Jep ide për aktivitetet që dëshiron t'i bëjë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Provon disa herë për ta mbërritur një lodër në pozitë të vështirë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Kërkon ndihmë pasi të ketë provuar për një – dy minuta t'i bashkojë pjesët e një enigme	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Imagjinon gjëra të ndryshme në lojë	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
Flet dhe u tregon të tjerëve se çfarë i ka ndodhur në të shkuarën	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
TREGUES SHITESË										
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV
	1	2	3	4	NV	1	2	3	4	NV

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga prindi/kujdestari ligjor
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët/et
(periudha e parë e vëzhgimit)

Përmbledhje e shkurtër e vëzhgimit nga edukatorët
(periudha e parë e vëzhgimit)

Dizajnimi, radhitja dhe mbikëqyrja e procesit të shtypit:
Gojart Sejdiu
PI Communication

Botuar nga:
Save the Children
Gazmend Zajmi, nr.1
10000 Prishtinë, Kosovë
Tel: +383 (0) 38 23 26 91
Faks: +383 (0) 38 23 26 93
scik@savethechildren.org
<http://kosovo.savethechildren.net>

Të drejtat autoriale © 2020, Save the Children

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara nga Save the Children në Kosovë.

Ky instrument mund të riprodhohet me çdo metodë, pa pagesë ose leje paraprake për qëllime edukativo- mësimore, por jo për rishitje.

Për përdorim në çfarëdo rrethane tjetër, leja paraprake me shkrim duhet të merret nga botuesi.

Mendimet e shprehura në këtë botim janë përgjegjësia e vetme e autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Save the Children.

Nëse keni ndonjë ankesë, përshtypje, sugjerim ose pyetje, ndani me mirësi me ne në: scik@savethechildren.org.

